

Onderwerp

Vaststelling programmaplan invoering Omgevingswet

Datum	25 augustus 2020	Naam en telefoon	Christa van Oorsouw 9920
Afdeling	PM	Portefeuillehouder	Wobine Buijs-Glaudemans

Wat adviseer je te besluiten?

1. De raad voor te stellen:

1. Het programmaplan Invoering Omgevingswet en de daarin opgenomen beslispunten vast te stellen

2. In te stemmen met de aangepaste aanpak en planning voor de omgevingsvisie.

2. In te stemmen met de volgende rolverdeling binnen het college t.a.v. het programma:

- Coördinerend bestuurder: de burgemeester
- Bestuurlijk opdrachtgever voor Omgevingsvisie en Omgevingsplan en omgevingsvergunning: wethouder Van der Schoot
- Bestuurlijk opdrachtgever voor Anders werken, Digitalisering en Dienstverlening: de burgemeester
- Trekker voor de gebiedsvisie stedelijk gebied binnen de omgevingsvisie: wethouder Van Oorsouw
- Trekker voor de gebiedsvisie buitengebied binnen de omgevingsvisie: wethouder Van der Schoot
- Trekker voor de gebiedsvisie Clusters van kernen binnen de omgevingsvisie: wethouder Van Geffen
- Trekker voor het thema regio en economie binnen de omgevingsvisie: wethouder Den Brok
- Trekker voor het onderwerp participatie: wethouder Van Kessel

Wat is de aanleiding voor dit advies?

De invoering van de Omgevingswet nadert. Dit is een grote verandering. Dat geldt voor onze instrumenten (visies, plannen) maar ook voor onze manier van werken. Deze verandering vraagt een programmatische aanpak.

We werken al vanaf 2017 aan de voorbereiding op de omgevingswet. Toen nog weinig intensief, maar het afgelopen jaar is de inzet fors vergroot. De raads werkgroep heeft in 2019 een externe reflectie geïnitieerd. Adviesbureau Twynstra en Gudde heeft in september een advies uitgebracht. Daarin adviseren ze om een meer programmatische aanpak, te beginnen met herijking van het programmaplan. Mede op basis van dit advies is bijgaand programmaplan gemaakt. Twynstra en Gudde heeft ook over het concept-plan een advies uitgebracht met een aantal aanbevelingen ter verbetering. Deze aanbevelingen zijn grotendeels verwerkt. In een bijlage van het programmaplan is een samenvatting van het advies van Twynstra en Gudde opgenomen en een verantwoording wat er met het advies is gedaan.

Onderstaand wordt in de paragraaf 'uitvoering' een voorstel gedaan voor de betrokkenheid van de collegeleden binnen het programma.

Met de raad en de raads werkgroep is afgesproken dat voorstellen voordat ze naar college en raad gaan besproken worden in de raads werkgroep. De werkgroep beslist dan of het stuk rijp is voor

besluitvorming. Dat is ook met het programmaplan gebeurd. De raadswerkgroep heeft ermee ingestemd het plan zoals aan hen voorgelegd in procedure te brengen.

Uw college heeft het plan inmiddels enkele malen besproken. Dit heeft ertoe geleid dat nu wordt voorgesteld het plan op een aantal punten aan te passen:

- Een bredere betrokkenheid vanuit het college (zie argumentatie voor beslispunt 3)
- De communicatieboodschap aan te scherpen door de rol en verantwoordelijkheid van de initiatiefnemers daarin op te nemen
- De planning voor de omgevingsvisie en het omgevingsplan aan te passen
- De aanpak en opzet voor de omgevingsvisie aan te passen (uitgewerkt in bijlage 2 van dit voorstel)
- De Global Goals nadrukkelijk op te nemen als uitgangspunt of kader voor de omgevingsvisie
- De rol van de raad in een aparte paragraaf op te nemen

Deze aanpassingen worden in het raadsvoorstel verder toegelicht.

Welk resultaat willen we bereiken?

Vanaf de invoeringsdatum van de wet kunnen we voldoen aan de vereisten van de wet. In onze plannen bieden we ruimte voor inwoners, bedrijven en organisaties om hun leefomgeving zelf vorm te geven binnen de kaders van de gemeenteraad.

Eerste resultaat is dat onze organisatie is toegerust om te voldoen aan de vereisten van de wet.

Dat betekent aanpassing van de werkprocessen en digitale ondersteuning daarvan. Op de iets langere termijn moeten we ook onze visies en plannen inrichten conform de regels van de wet.

Dat betekent een nieuwe omgevingsvisie en het ombouwen van onze bestemmingsplannen naar een omgevingsplan.

In het programmaplan wordt een aantal bestuurlijke keuzes gemaakt:

- We werken toe naar een meer responsieve overheid, die vaker en beter inspeelt op maatschappelijke behoeften en ruimte geeft aan de samenleving om daar zelf invulling aan te geven
- We kiezen bij de invoering van de Omgevingswet voor een onderscheidende invoeringsstrategie. Dat betekent dat we willen vernieuwen, maar niet alles in één keer veranderen. We ontwikkelen stapsgewijs en leren van ervaringen en experimenten. Daarbij geven we prioriteit aan wat minimaal nodig is om op 1-1-2022 klaar te zijn voor de invoering.
- In onze communicatie over de veranderingen t.g.v. de omgevingswet leggen we de nadruk op de mogelijkheden, maar ook op wat dat vraagt van inwoners en initiatiefnemers.
- We nemen meer tijd voor de ontwikkeling van de omgevingsvisie en het omgevingsplan, zodat we ruimte hebben om te leren en ontwikkelen en om kwalitatief betere resultaten kunnen bereiken.

Dit is uitgewerkt in vier programmalijnen:

1. Anders werken. Dit betreft zowel de organisatie van het werk (werkprocessen) als het ontwikkelen van een nieuwe werkwijze en bijbehorende houding en gedrag

2. Ontwikkeling van de kerninstrumenten: omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning, programma's
3. Digitalisering: de aansluiting op het landelijke digitale loket (DSO) en de noodzakelijke aanpassingen van onze eigen software
4. Programmabreed: financiën, communicatie, regionale samenwerking

Welke argumenten zijn er voor dit advies?

1.1. Het programmaplan voorziet in de doelen die college en gemeenteraad met de invoering van de Omgevingswet willen bereiken.

Naast het voldoen aan de wettelijke verplichtingen willen we toe naar een nieuwe manier van sturen in de fysieke leefomgeving. Meer ruimte voor initiatieven, mogelijk maken in plaats van reguleren en toetsen, meer invloed van inwoners op hun eigen leefomgeving. Maar ook de bescherming van belangrijke waarden. Het programmaplan werkt aan deze doelen door de uitwerking van de nieuwe instrumenten (omgevingsvisie, omgevingsplan, omgevingsvergunning) en een nieuwe manier van werken. Met het programma geven we sturing aan deze ontwikkelingen.

1.2 N.a.v. het advies van Twynstra en Gudde is met de raadswerkgroep afgesproken dat het programmaplan aan de gemeenteraad wordt voorgelegd.

Vanwege deze afspraak en de wens van de gemeenteraad om zelf richting te geven aan de invoering van de Omgevingswet en de uitwerking van de kerninstrumenten leggen we het programmaplan ter vaststelling aan de gemeenteraad voor.

2. Het programma raakt de hele organisatie en alle portefeuilles in het college. Daarom is het ondoenlijk voor één portefeuillehouder om het hele programma te besturen.

We stellen voor om de verschillende deelprojecten bestuurlijk te beleggen bij de portefeuille waar het deelproject bij hoort en de coördinatie bij de burgemeester te leggen. Dat leidt tot de volgende verdeling:

- *Coördinerend bestuurder: de burgemeester*
- *Bestuurlijk opdrachtgever voor Omgevingsvisie en Omgevingsplan: wethouder van der Schoot*
- *Bestuurlijk opdrachtgever voor Anders werken, Digitalisering en Dienstverlening/vergunningen: de burgemeester*
- *Trekker voor de gebiedsvisie stedelijk gebied binnen de omgevingsvisie: wethouder Van Orsouw*
- *Trekker voor de gebiedsvisie buitengebied binnen de omgevingsvisie: wethouder Van der Schoot*
- *Trekker voor de gebiedsvisie Clusters van kernen binnen de omgevingsvisie: wethouder Van Geffen*
- *Trekker voor het thema regio binnen de omgevingsvisie: de burgemeester*

Hiermee wordt het ook logisch dat het college gaat fungeren als stuurgroep voor het programma. We plannen wekelijks een uur waarin de bestuurlijke afstemming plaatsvindt. Afhankelijk van de agenda kunnen de collegeleden die betrokken zijn of een rol hebben t.a.v. het agendapunt deelnemen. De burgemeester wordt als coördinerend bestuurder voorzitter van de stuurgroep.

Wat zijn tegenargumenten of risico's?

1.1 Het programma vraagt veel inzet vanuit de organisatie

Waar nodig huren we extern in om de activiteiten uit te voeren.

Waar moeten we rekening mee houden?

a. Financiën

De kosten voor 2020 zijn gedekt uit het overschot 2019 en een aanvullend budget dat in Marap I is toegekend. De kosten voor volgende jaren worden meegenomen in de komende begroting.

b. Communicatie

Een half jaar voor de invoering van de Omgevingswet stellen we een communicatieplan op voor het informeren van inwoners, bedrijven en organisaties over de veranderingen. Verder betrekken we inwoners en partners bij de omgevingsvisie en het omgevingsplan, waarvoor een afzonderlijk plan wordt opgesteld.

c. Uitvoering

In de uitvoering is per project een ambtelijk opdrachtgever benoemd, zodat het management breed mede sturing kan geven binnen het programma voor zijn/haar onderdeel.

Ook binnen het college is er sprake van een brede betrokkenheid, die nu niet tot uiting komt binnen het programma. Daarom wordt voorgesteld ook per project vanuit het college een bestuurlijk opdrachtgever aan te wijzen. Aansluitend bij de portefeuilles zou de verdeling dan als volgt zijn:

Anders werken, Digitalisering en Vergunningen/dienstverlening: de burgemeester

Omgevingsvisie: wethouders van der Schoot en van Oorsouw

Omgevingsplan: wethouder van der Schoot

Participatie: wethouder van Kessel

d. Overlegd met

Het programmaplan is een intern stuk, en is dan ook alleen intern besproken. Het programmateam Omgevingswet, MT Omgevingswet, de stuurgroep en de raadswerkgroep zijn betrokken bij de opstelling. Het plan is besproken met F&C.

Bijlagen:

programmaplan invoering Omgevingswet

Aangepaste aanpak omgevingsvisie

Samenvatting

Op 1-1-2022 wordt de Omgevingswet van kracht. Om ons daar op voor te bereiden is een programma invoering Omgevingswet ingericht. Het programmaplan beschrijft de activiteiten die we ondernemen om ons voor te bereiden op de Omgevingswet: anders werken, het maken van de kerninstrumenten omgevingsvisie, omgevingsplan en omgevingsvergunning, en de aansluiting op het landelijke omgevingsloket. Het college legt het plan ter vaststelling voor aan de gemeenteraad.